

Za současného stavu bez nenastartování reforem by již v roce 2009 byly mandatorní výdaje vyšší, než příjmy státního rozpočtu, v roce 2013 by nastala situace, kdy by všechny výdaje rozpočtu šly pouze na tyto mandatorní výdaje. Neexistovaly by tak prostředky na ostatní státní výdaje (podpora stavebního spoření, věda atd.).

Od roku 1999 stouply sociální výdaje o 200 miliard korun, za poslední dva roky dokonce o 100 miliard korun. Proti loňskému roku stouply skokově téměř o 70%. V příštím roce může rozpočtový schodek dosáhnout astronomické výše 150 miliard korun. Už dnes státní dluh odpovídá výši přes 400 tisíc korun na čtyřčlennou rodinu. Dávky státní sociální podpory přitom stoupnou proti roku 2006 o 13 miliard na 48 miliard korun.

Bez realizované reformy bude deficit státního rozpočtu činit v příštím roce 106,2 miliardy, při jejím uskutečnění by byl o 30 miliard nižší. V roce 2009 by pak dluh poklesl na 72,8 miliard (bez realizace reformy na 104,4 miliardy), v roce 2010 na 69,0 miliard.

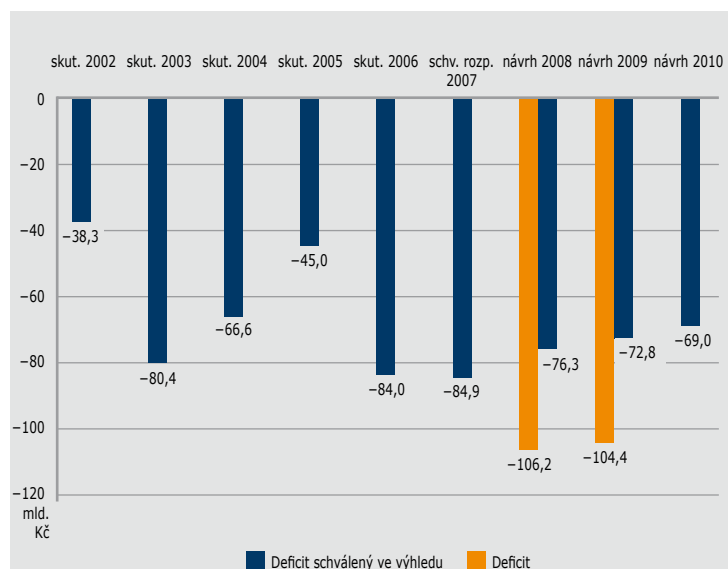
ČR se zavázala mít vládní deficit pod úrovní 3% HDP a směřovat k dlouhodobě udržitelnému stavu veřejných financí. Tento závazek však ČR dosud porušuje

a bez provedení reforem nebude schopna jej udržet ani v budoucnosti. To by mohl vést ze strany EU jednak k sankcím a také by se to mohlo projevit na pozastavení možnosti získávání různých grantů a dotací, se kterými se již v této chvíli počítá.

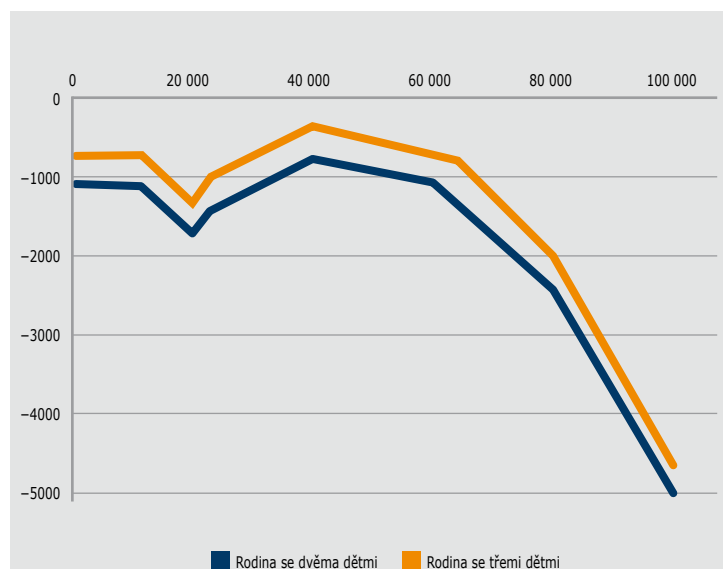
České nemocnice dluží přes 4 miliardy korun a zadlužení roste, v roce 2015 bude v systému chybět 30 miliard korun. V ČR je ročně vydáno 96,6 milionu receptů a poukazů, do lékáren se vrací nepoužité léky za 2 miliardy Kč – celková hodnota nepoužitých léků je pak až 10 miliard. Česká republika je na špici v EU v počtu návštěv u lékaře, přestože její občané patří k nejzdravějším v Evropě.

Zvýšení daně	1. decil (nejnižší)	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil
Na jednoho člena domácnosti	76	88	101	109	111
	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
Na jednoho člena domácnosti	115	120	130	135	155

Měsíční dopady na domácnosti pro rok 2008 podle výše jejich příjmů při sazbě 19% a 9% (v Kč)

Vývoj deficitů státního rozpočtu 2002 až 2010 v metodice fiskálního cílení (rok 2008 až 2010 vč. reformních kroků)

Změna daňového zatížení rodiny se dvěma, resp. třemi dětmi

ANALÝZA VYBRANÝCH PROTIARGUMENTŮ ČMKOS

ČMKOS: Hlavním cílem předložené reformy je co nejrychleji přijmout snížení daní, a ne primárně řešit deficit, jak se to občas proklamuje.

Návrh: Dle předloženého návrhu bude deficit klesat v roce 2008 na 76,3 mld., v roce 2009 na 72,8 mld. a v roce 2010 na 69,0 mld. Předkládaný návrh například zvyšuje DPH z 5 na 9 procent, spotřební daně a zavádí ekologické daně. Umožňuje rovněž obcím upravit si daň z nemovitosti. Není tedy pravda, že daně budou pouze klesat. Cílem je větší transparentnost a jednoduchost.

ČMKOS: Sociální systém je v současné době přebytkový, v roce 2006 bylo na pojistném vybráno o 7 mld. Kč více, než bylo na dávkách vyplaceno. Není tak žádný důvod pro tak zásadní zpřísnění podmínek pro výplatu nemocenských dávek či snížení jejich úrovně a nelze to omluvit ani tvrzením, že jde o snahu, aby se zabránilo možnému zneužívání dávek.

Návrh: Dnes se vyplácí nemocenská v prvních třech dnech ve výši 25 procent čistého platu, v dalších dnech 69 procent. Existují však redukční hranice: kdo bere nad 550 korun denně, tomu se základ nemocenské zvyšuje pomaleji, kdo nad 790 korun, tomu už neroste vůbec. Napříště se v prvních třech dnech nebude vyplácet žádná nemocenská, do 30 dnů ve výši 60 procent čistého platu, do 60 dnů 66 procent a při delší nemoci 72 procent. Zároveň se nepočítá z celého čistého platu, ale jen z 90 procent. Cílem je omezit zneužívání dávky. Přestože zdravotní stav obyvatel České republiky je prokazatelně lepší než na Slovensku, v Polsku a v Maďarsku, oproti těmto zemím v Česku neustále stoupá pracovní neschopnost.

Již v současné době je za první tři dny snížena procentní sazba nemocenského (na 25 % ho snížila Špidlova vláda). Po jeho zavedení došlo ke snížení průměrné pracovní neschopnosti ze 6,8 % na 5,9 %. Proto je na místě rozhodnutí, zda neprovést ještě další snížení, protože se ukazuje, že to má vliv na spekulativní či fiktivní nemocnost.

ČMKOS: Opatření se zaměřují pouze na vývoj tzv. mandatorních výdajů, které podle předkladatelů neúměrně rostou. Je vhodnější provést audity jednotlivých ministerstev.

Návrh: Za současného stavu bez nenastartování reformy by již v roce 2009 byly mandatorní výdaje vyšší, než příjmy státního rozpočtu, v roce 2013 by nastala situace, kdy by všechny výdaje rozpočtu šly pouze na tyto mandatorní výdaje. Neexistovaly by tak prostředky na ostatní státní výdaje (podpora stavebního spoření, věda atd.). Především vysoké mandatorní výdaje jsou

nejčastěji kritizovány ze strany evropských ekonomických institucí. Realizací navržených sociálních a daňových změn v roce 2009 a 2010 se nepodaří dosáhnout fiskálních cílů ve snížení deficitu veřejných rozpočtů. Proto jsou navržena další výdajová opatření pro rok:

2008 v rozsahu 15 mld. Kč

2009 v rozsahu 27 mld. Kč

2010 v rozsahu 41 mld. Kč

Dojde také ke zmrazení platů ústavních činitelů v letech 2008–2010 na úrovni roku 2007 a nominální nárůst platů v rozpočtové sféře v letech 2008–2010 bude činit pouze 1,5 %.

ČMKOS: Výrazný nárůst příjmů u vysokopříjmových skupin obyvatelstva a u firem bude muset být vykompenzován výrazným nárůstem životních nákladů u nízkopříjmových skupin obyvatelstva (mj. zvýšením DPH).

Návrh: Nízkopříjmové skupiny obyvatelstva dostanou výrazné slevy na dani (zvýšení z dnešních 7 200 Kč na 24 840 Kč) a v mnoha případech se tak vyhnou placení DPFO. Ekonomicky aktivním důchodcům bude sleva zvýšena na stejnou částku a za rok nebudou danit důchody do výše 364 tisíc. Poživatelům starobního důchodu bude umožněno čerpat slevu na dani na poplatníka (zatímco dnes nečerpá žádnou slevu), zvýšení dopadů DPH jim bude kompenzováno prostřednictvím valorizace dopadu DPH.

ČMKOS: Nejhorší situace by nastala v domácnostech bez příjmu, zejména nezaměstnaných osob. Tyto rodiny nemají zdanitelné příjmy, netýká se jich proto žádné navýšení čistých příjmů. Zaznamenají však snížení úrovně některých dávek, zejména přídatku na dítě a sociálního příplatku.

Návrh: Cílem reformy je podpora motivace k práci, neboť změny daňového systému a dalších ekonomických nástrojů budou konstruovány tak, aby snaha občana zvýšit si příjem vlastní prací byla zvýhodněna a zneužívání dávek naopak penalizováno (odmítnutí aktivního přístupu bude pro občana znamenat přechod na věcné zajištění nikoli životního, ale existenčního minima, v systému hmotné nouze bude věcné plnění (poukázky) poskytováno těm, kteří zneužívají sociální systém a finanční prostředky nepoužívají k nákupu základních životních potřeb).

Snížení DPPO a zrušení minimální daně umožní podnikatelům v méně rozvinutých regionech vytvářet více pracovních míst.

Citáty převzaty z Analýzy dopadů reformy veřejných financí stran ODS-KDU/ČSL-SZ, www.cmkos.cz